

Bij deze ondernemers komt de NOW- steun terecht

Inhoud

Voorwoord	3
Management samenvatting	4
1. Algemene factoren	6
1.1 Sector	7
1.2 Aantal medewerkers	8
1.3 Leeftijd van organisatie	9
1.4 Rechtsvorm	10
2. Beïnvloedbare factoren	11
2.1 Mate van bedrijfsactiviteit	12
2.2 Netto eigen vermogen	13
2.3 Snelheid van betalen	14
2.4 Betrokken bij incasso	15
2.5 Dun & Bradstreet rating	16
2.6 Faillissementen	18
Conclusie	19
Over het onderzoek	21
Over Altares Dun & Bradstreet	21

Voorwoord

“Bedrijven die in de problemen zijn geraakt, hebben dat niet te wijten aan roekeloos leengedrag.”

Financieel Dagblad, Klaas Knot (president De Nederlandse Bank, red.) vergelijkt corona met een meteorietinslag waarvoor niemand verantwoordelijk kan worden gehouden. ‘Ik ga niet mee in het idee van een tsunami van faillissementen.’ – 22 maart 2021

Is dat juist, dat bedrijven het niet aan zichzelf te wijten hebben? Met gedetailleerde gegevens uit onze rijke database willen we dat graag eens nader bekijken. Zo willen we ook weten of NOW-steun wel of niet ‘zombiebedrijven’ in leven zou houden, zoals in de media wordt beweerd.

Overigens breekt Klaas Knot in hetzelfde artikel nog een lans voor ondernemers die in de kern een levensvatbare organisatie runnen, maar – mede door corona – een zware schuldenlast met zich meetorsen. Wanneer de NOW-steun eenmaal afloopt, zouden deze ondernemers weleens bankroet kunnen gaan. Hij pleit voor coulance van schuldeisers, waaronder nadrukkelijk de Belastingdienst. Daarover gaan wij uiteraard niet. Maar als schuldeisers inderdaad coulance gaan vertonen, kunnen de prognoses voor veel bedrijven best eens goed uitpakken. Eindelijk eens positief nieuws voor ondernemers!

We kunnen natuurlijk speculeren, maar daar houden we bij Altares Dun & Bradstreet niet van. Onze voorkeur gaat uit naar analyseren om te komen tot onderbouwde voorspellingen. Daarom hebben onze analisten de gegevens opgevraagd van alle organisaties die steun ontvangen van NOW1 en NOW2. Die hebben we gematcht met onze eigen rijk gevulde database, waarna we harde feiten boven water haalden en eventuele verbanden aantoonde of ontkrachtten. Die vind je allemaal in dit rapport.

Joris Peeters
Chief data scientist

Management samenleving

1

Met name het MKB zag zich genoodzaakt steun aan te vragen. Hoe meer medewerkers hoe meer organisaties NOW aanvragen, maar organisaties met meer dan 100 medewerkers redden het vaker zelf.

2

Het zijn vooral de BV's, VOF-en Joint Ventures die steun ontvangen. Overheden, non-profit organisaties en eenmanszaken ontvangen vrijwel geen steun.

3

Naast de horeca zijn ook groothandels, productiebedrijven, transporteurs en retailers hard getroffen. Overheid gerelateerde instellingen, banken, boeren en bouwbedrijven redden het veelal op eigen kracht.

4

Het zijn de wat oudere en gevestigde organisaties die steun ontvangen. Organisaties van 5 jaar of jonger redden het relatief vaak op eigen kracht.

5

De NOW-steun gaat vooral naar de hardwerkende ondernemers. Van alle NOW-ontvangers is 83 procent gemiddeld tot zeer actief – ze sturen facturen, betalen rekeningen, et cetera. Het zijn zelfs de meest actieve organisaties die relatief gezien ook het meeste steun ontvangen. De minst actieve organisaties ontvangen ook de minste steun. Hiermee is de stelling ontkracht dat veel 'zombiebedrijven' achteroverleunend profiteren van steun.

6

NOW-steun gaat vaak naar organisaties met een negatief netto eigen vermogen – een schuld. Organisaties met een netto eigen vermogen van boven de €500.000 redden het vaak zonder steun.

7

Steun-ontvangers zijn over het algemeen goede betalende. Er is geen verband zichtbaar tussen trage betalende en het aanvragen van NOW. Bovendien was 99 procent van de NOW-ontvangers al zeker 36 maanden niet betrokken bij een incassotraject.

8

Verreweg de meeste organisaties die NOW-steun ontvangen waren op 1 januari 2020 financieel gezond. 17 procent had zelfs de hoogste Dun & Bradstreet rating 1 en 50 procent had rating 2. Slechts zo'n 5.500 (6%) van alle 93.085 organisaties die NOW ontvangen hadden de laagste rating 4, dit betreft 11,5 procent van alle Nederlandse organisaties met die rating. Het kleine aantal organisaties dat er op 1 januari 2020 financieel al wat zwakker voor stond, maakt wel relatief veel gebruik van NOW-steun.

9

Een wankelende financiële positie van een moederbedrijf of aansprakelijkheidsverstreker heeft impact op de dochteronderneming, die daardoor relatief snel NOW moet aanvragen. De absolute aantallen waarvoor dit geldt zijn echter klein.

10

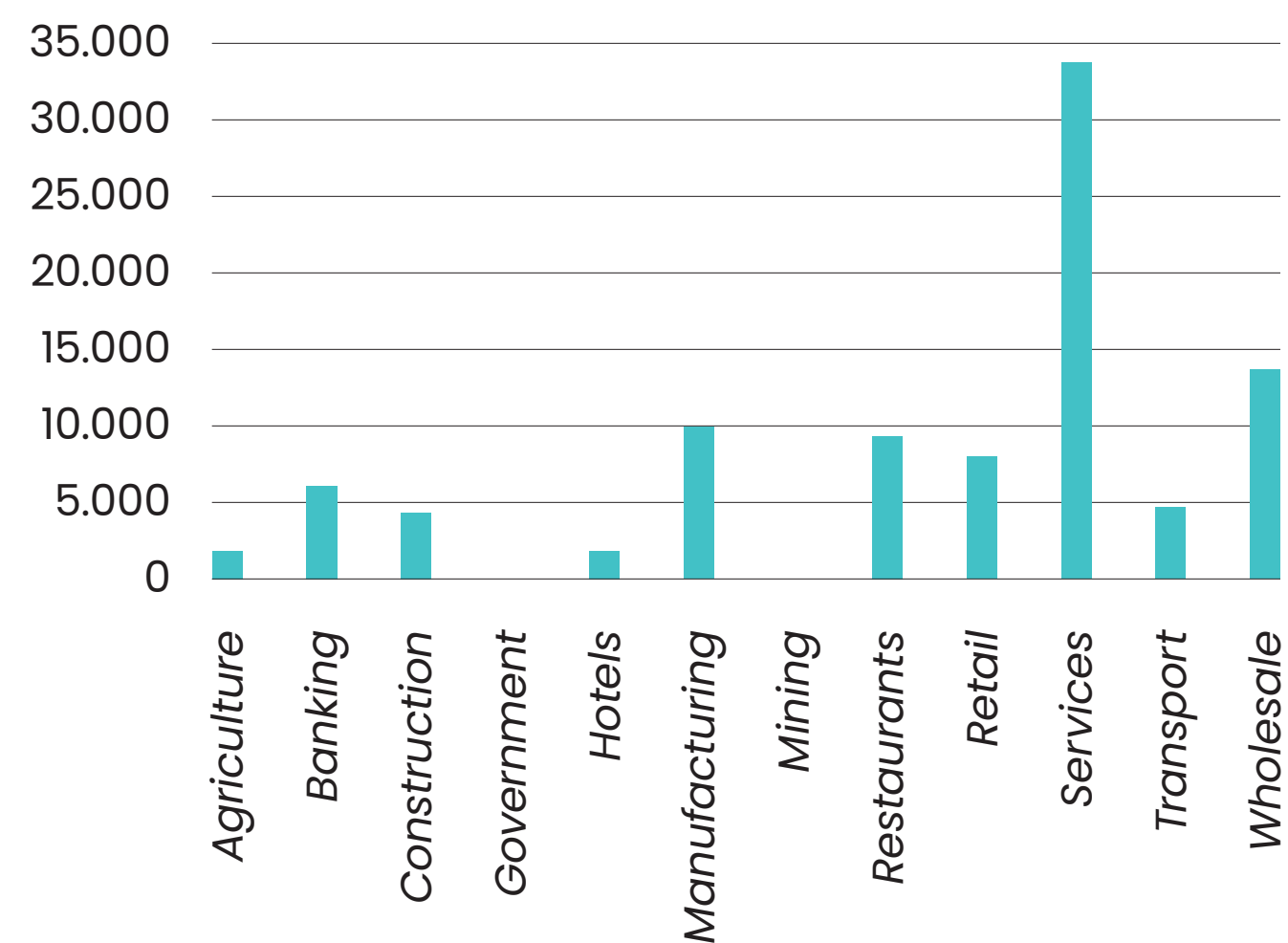
Met 3.100 ging er afgelopen jaar een historisch laag aantal Nederlandse organisaties failliet, terwijl je er juist veel meer zou verwachten. Veel organisaties overleven dankzij de overheidssteun. Zij zijn in de unieke gelegenheid hun verdienmodel aan te passen en zo een dreigend faillissement af te wenden. Wanneer de steun eenmaal wegvalt zal hun succes blijken, sommigen zullen het redden, anderen niet. We verwachten derhalve geen tsunami, maar wel een golf aan faillissementen.

1 Algemene factoren

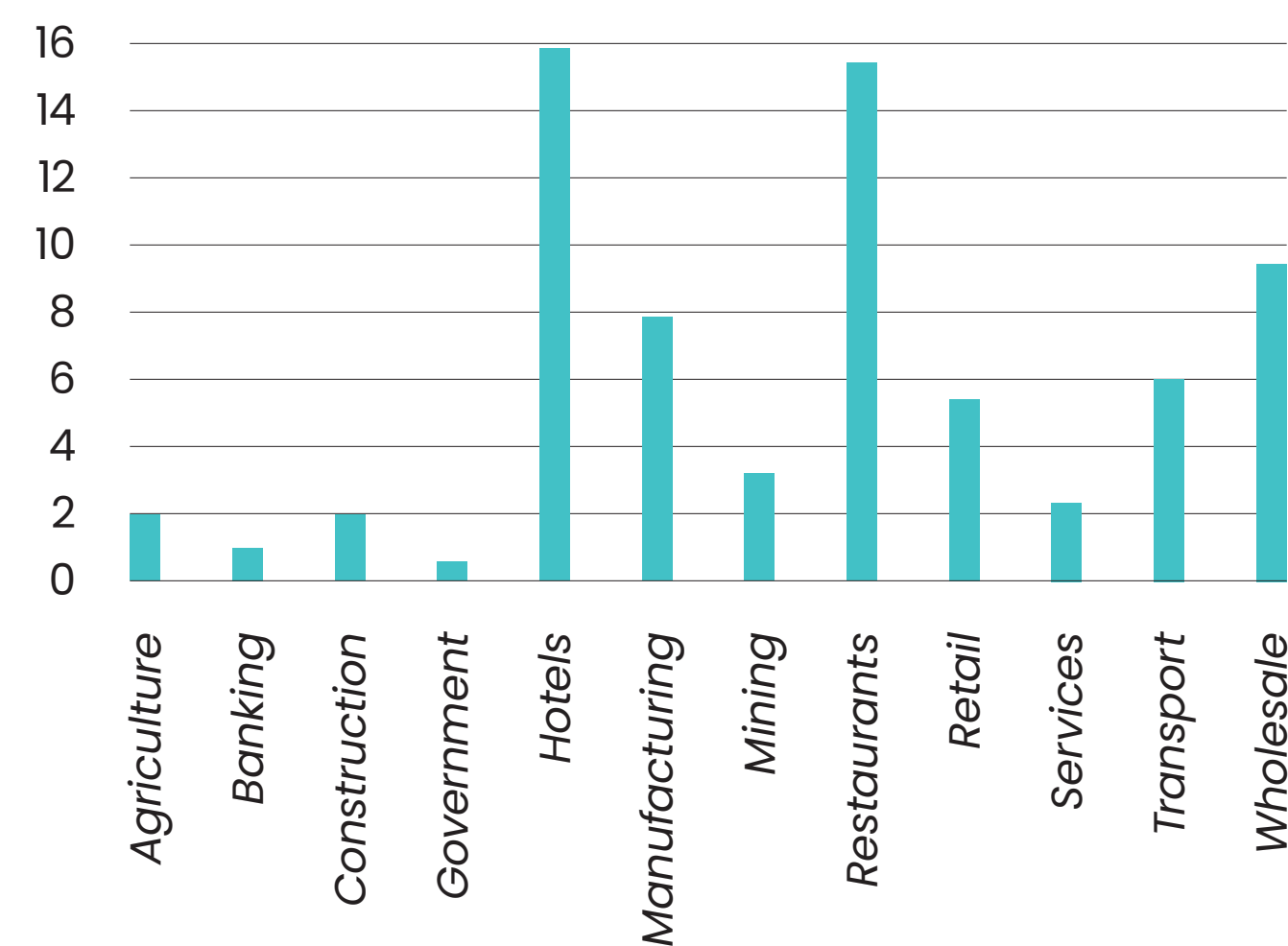
Waar de coronacrisis grote impact heeft op de ene sector, loopt de business in andere sectoren 'gewoon' voort. We weten inmiddels wel dat de horeca getroffen is. Maar welke ondernemers kwamen er eigenlijk in de penarie: juist de grote of de kleine, startende of vooral gevestigde organisaties? Dit hoofdstuk schetst het type organisatie dat zich genoodzaakt zag NOW-steun aan te vragen.

1.1 Sector

Bedrijven met NOW naar sector (absoluut)

Bedrijven met NOW naar sector (relatief)

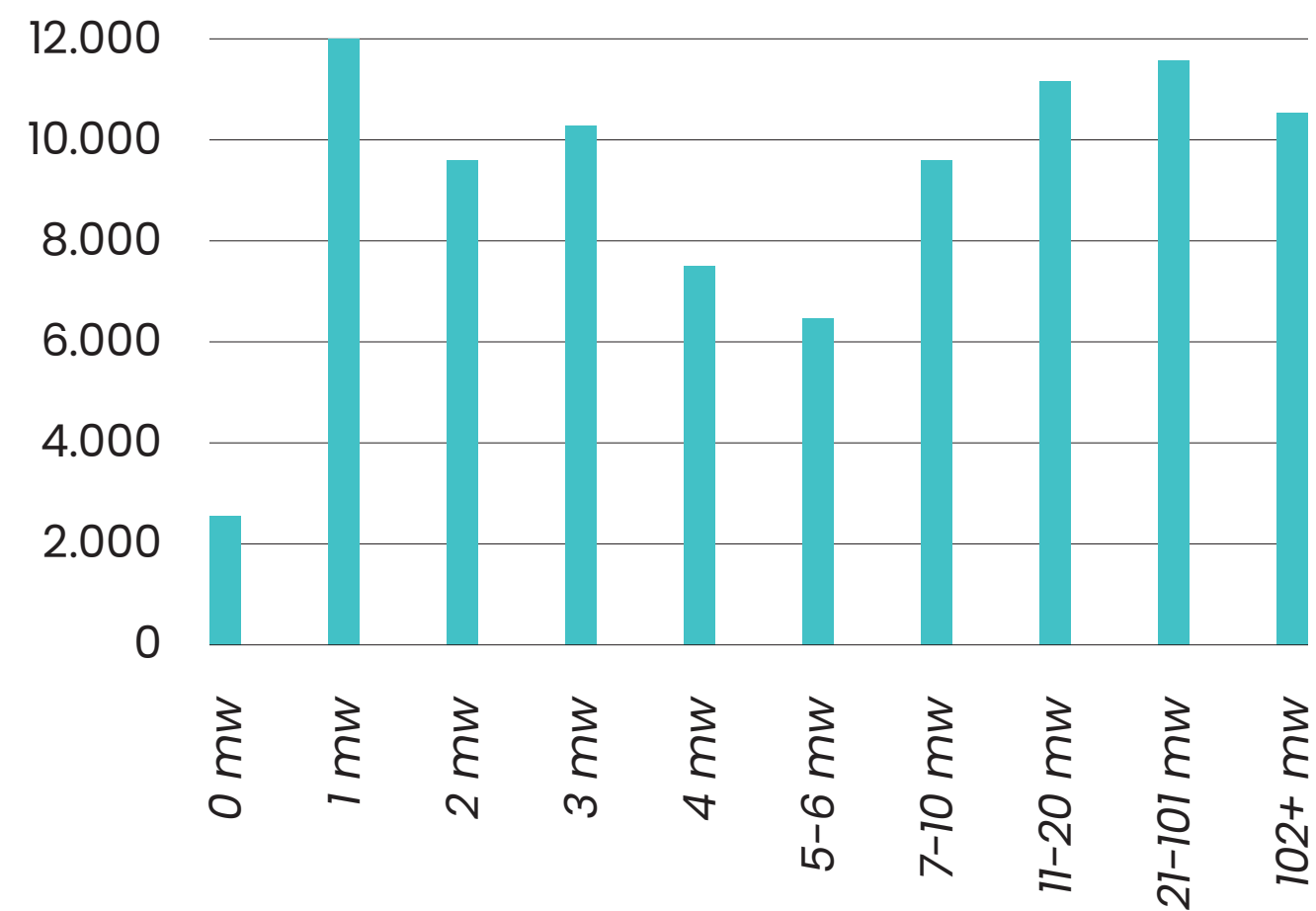
Verreweg de meeste organisaties die NOW ontvangen zijn actief in de dienstverlenende sector. In totaal zijn dat er 33.785 wat neerkomt op 36 procent van alle organisaties die steun ontvangen. Tegelijk zijn er in de dienstverlening in totaal zo'n 1.491.000 organisaties actief. Slechts 2 procent van hen ontvangt steun, de rest kan zonder.

16 procent van alle hotels in Nederland ontvangt NOW-steun, net als 15 procent van de cafés en restaurants. Ook 9 procent van de groothandels, 8 procent van de productiebedrijven, 6 procent van de transportbedrijven en 5 procent van de retailers ontvangt noodsteun, waarmee ze oververtegenwoordigd zijn in de groep met NOW-ontvangers. Overheid, banken, boeren en bouwbedrijven hebben relatief weinig steun nodig.

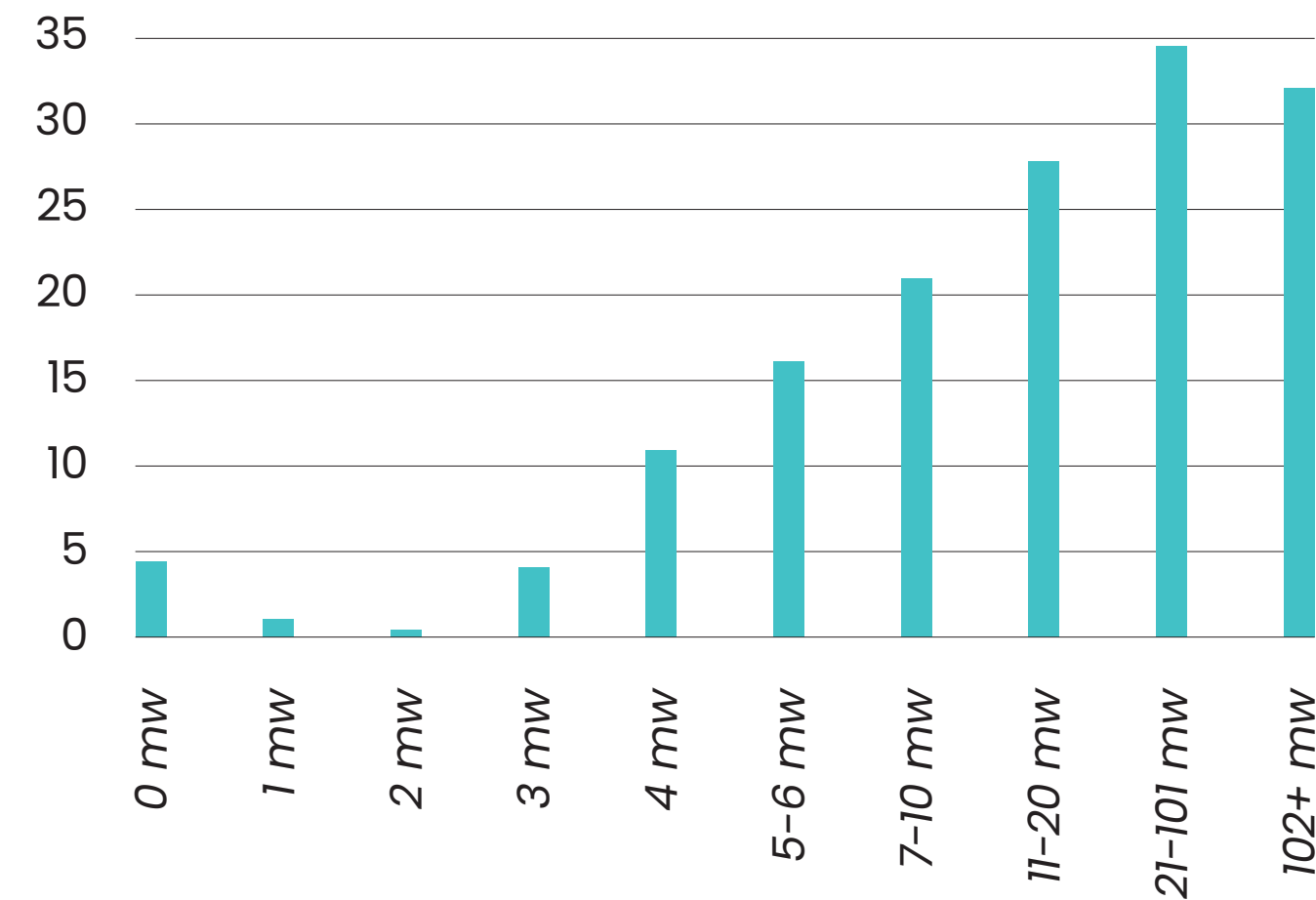
1.2

Aantal medewerkers

Bedrijven met NOW naar aantal medewerkers (absoluut)

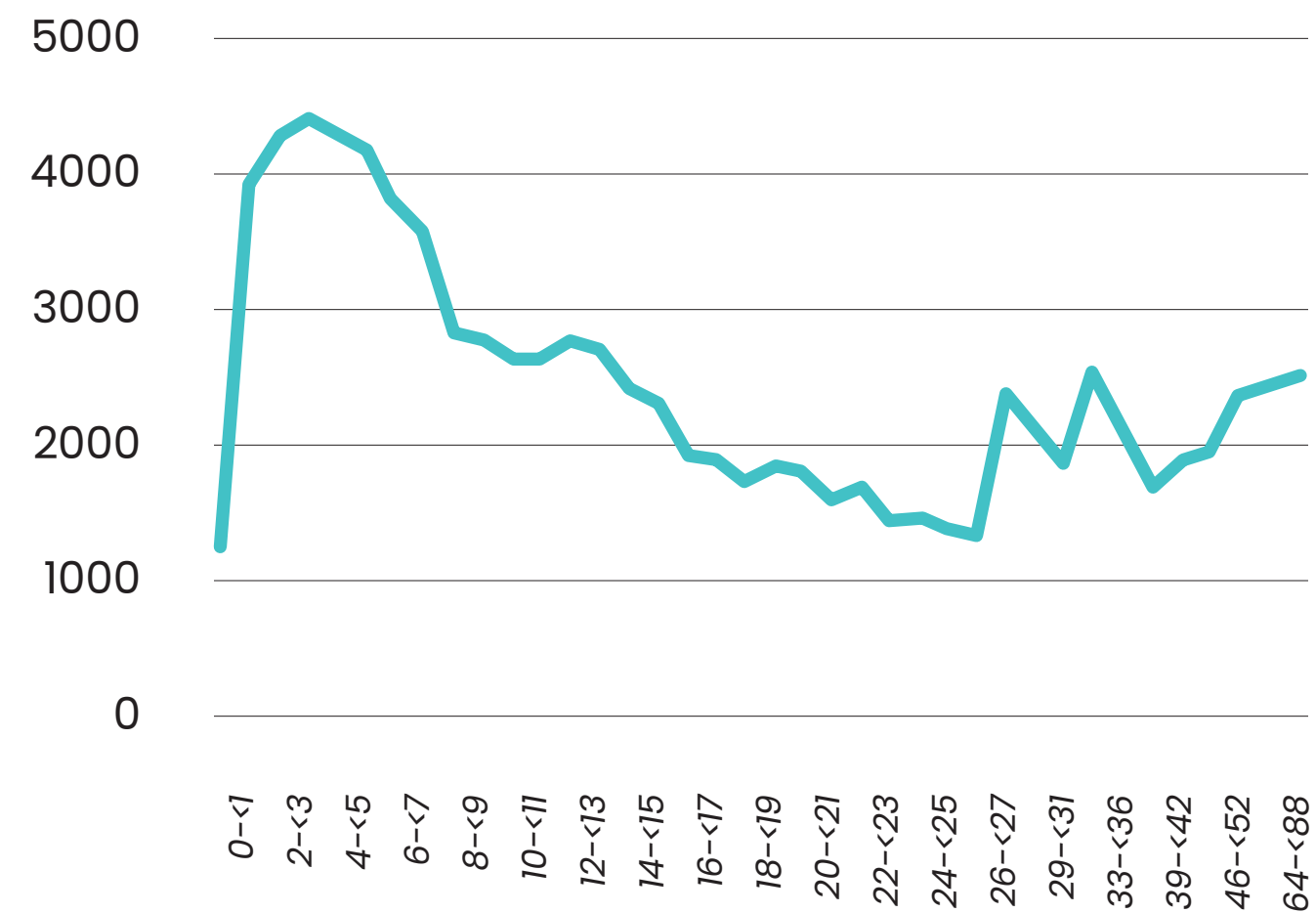
Bedrijven met NOW naar aantal medewerkers (relatief)

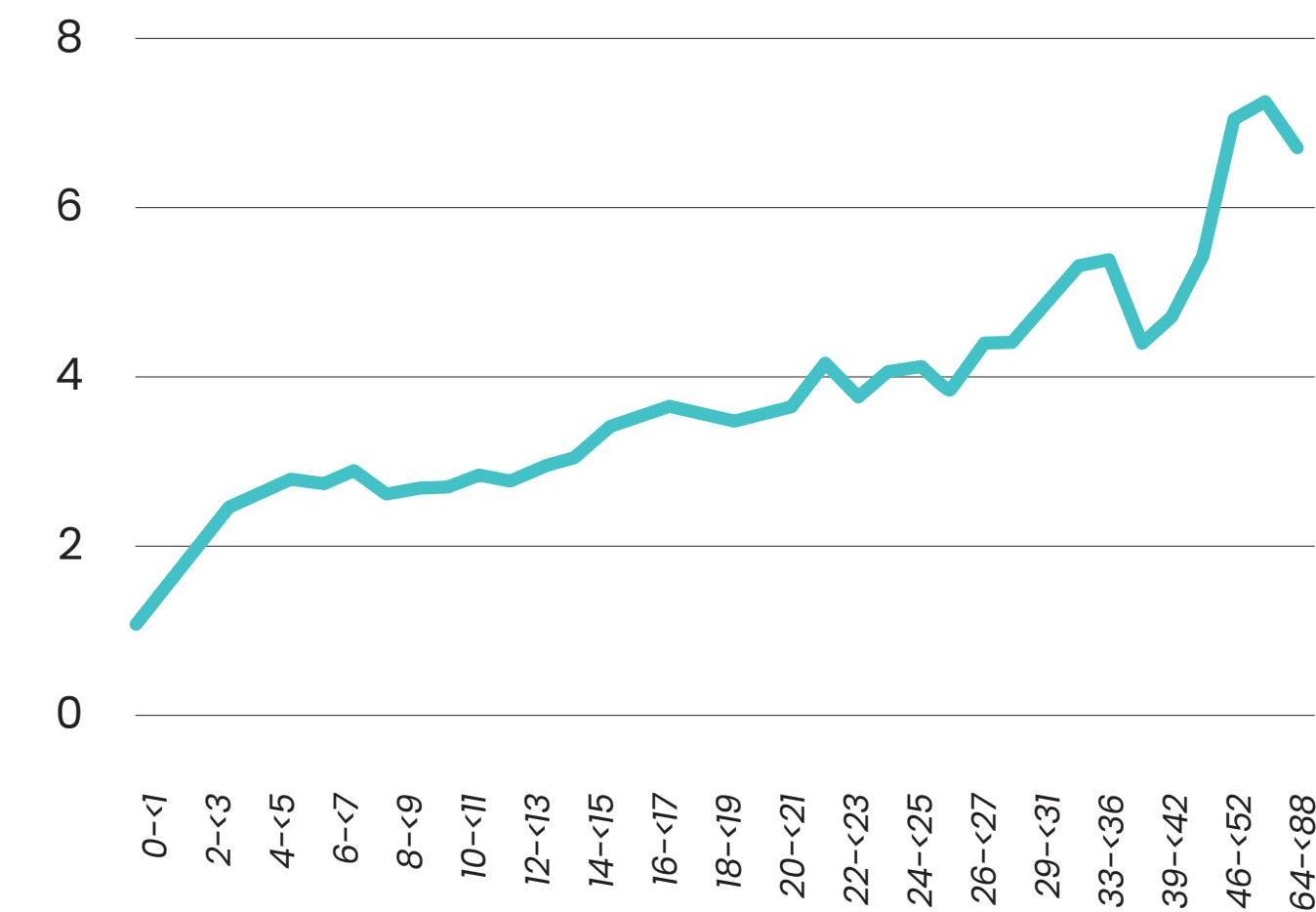
De meeste bedrijven die NOW ontvangen – 11.982 om precies te zijn – tellen slechts één medewerker. In absolute zin is dat wellicht veel, maar relatief gezien juist niet. Als je bedenkt dat er in Nederland 1.491.000 organisaties in die categorie actief zijn, betreft het slechts 1 procent van het totaal. De grafiek met relatieve cijfers schetst een duidelijker beeld. Naarmate het aantal medewerkers toeneemt vragen procentueel meer organisaties NOW aan, met een piek bij bedrijven met 21 tot 101 medewerkers; 34 procent van hen ontvangt NOW-steun. Daarmee komt de steun vooral terecht bij het MKB. Want organisaties met meer dan 100 medewerkers hebben minder vaak steun nodig.

1.3 Leeftijd van organisatie

Bedrijven met NOW naar leeftijd (absoluut)

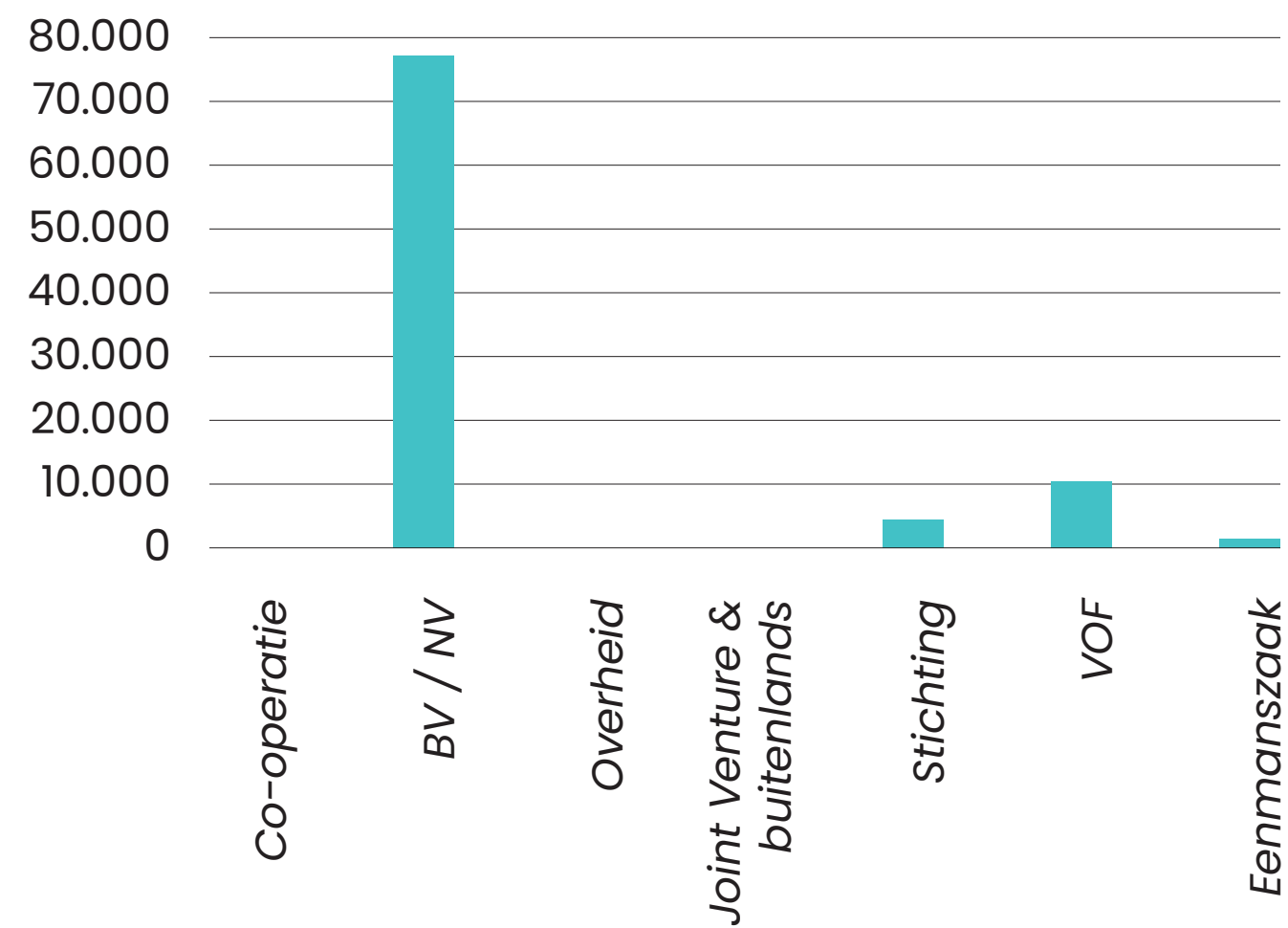
Bedrijven met NOW naar leeftijd (relatief)

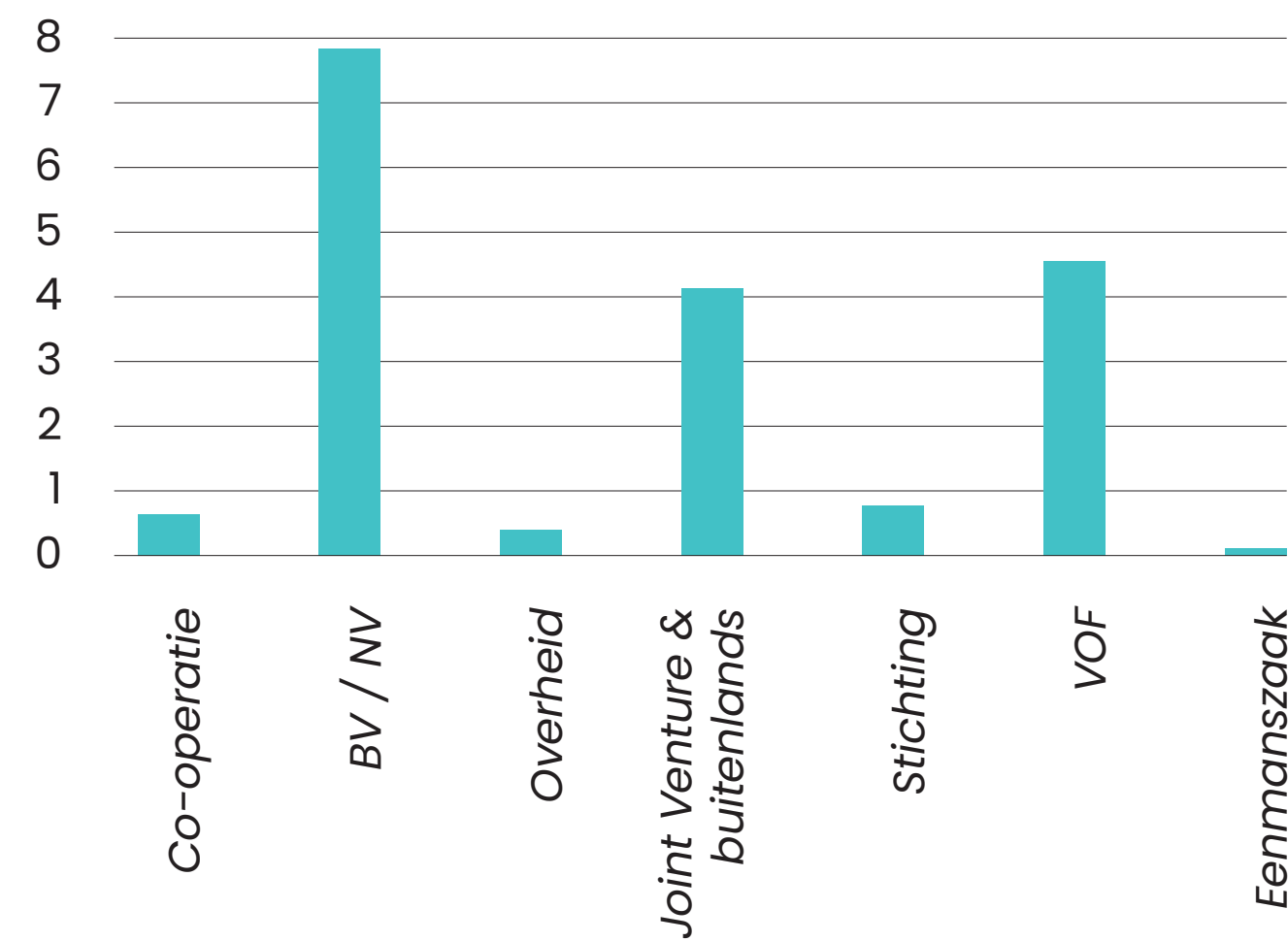
De meeste organisaties die NOW-steun ontvangen bestaan één tot vijf jaar, daarna nemen de absolute aantallen gestaag af tot een leeftijd van 26 jaar. Zijn het dan vooral de jonge organisaties die steun nodig hebben? Relatief bekeken juist niet. Hoe ouder een organisatie wordt, hoe vaker NOW-steun benodigd is. Zo ontvangt 7 procent van de organisaties met een leeftijd van 64-87 jaar NOW-steun.

1.4 Rechtsvorm

Bedrijven met NOW naar rechtsvorm (absoluut)

Bedrijven met NOW naar rechtsvorm (relatief)

Verreweg de meeste organisaties die NOW ontvangen zijn BV's en NV's, namelijk zo'n 77.000 in totaal en 8 procent van alle BV's en NV's in Nederland. Ook 5 procent van de vennootschappen onder firma (VOF) ontvangt steun en 4 procent van de joint ventures en bedrijven met een buitenlandse rechtsvorm. Eenmanszaken, overheden, co-operaties en stichtingen redden het grotendeels op eigen kracht.

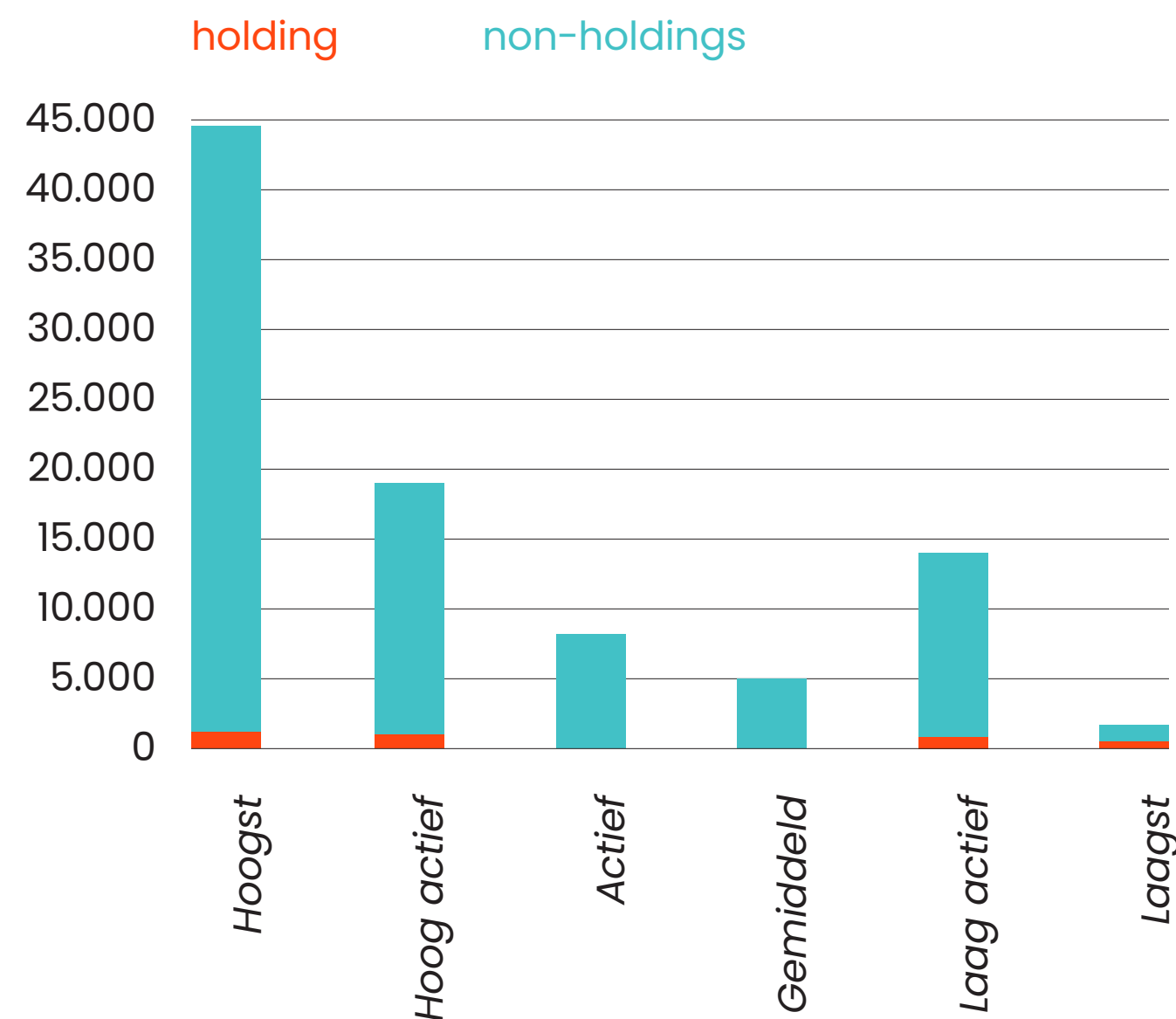
2

Beïnvloedbare factoren

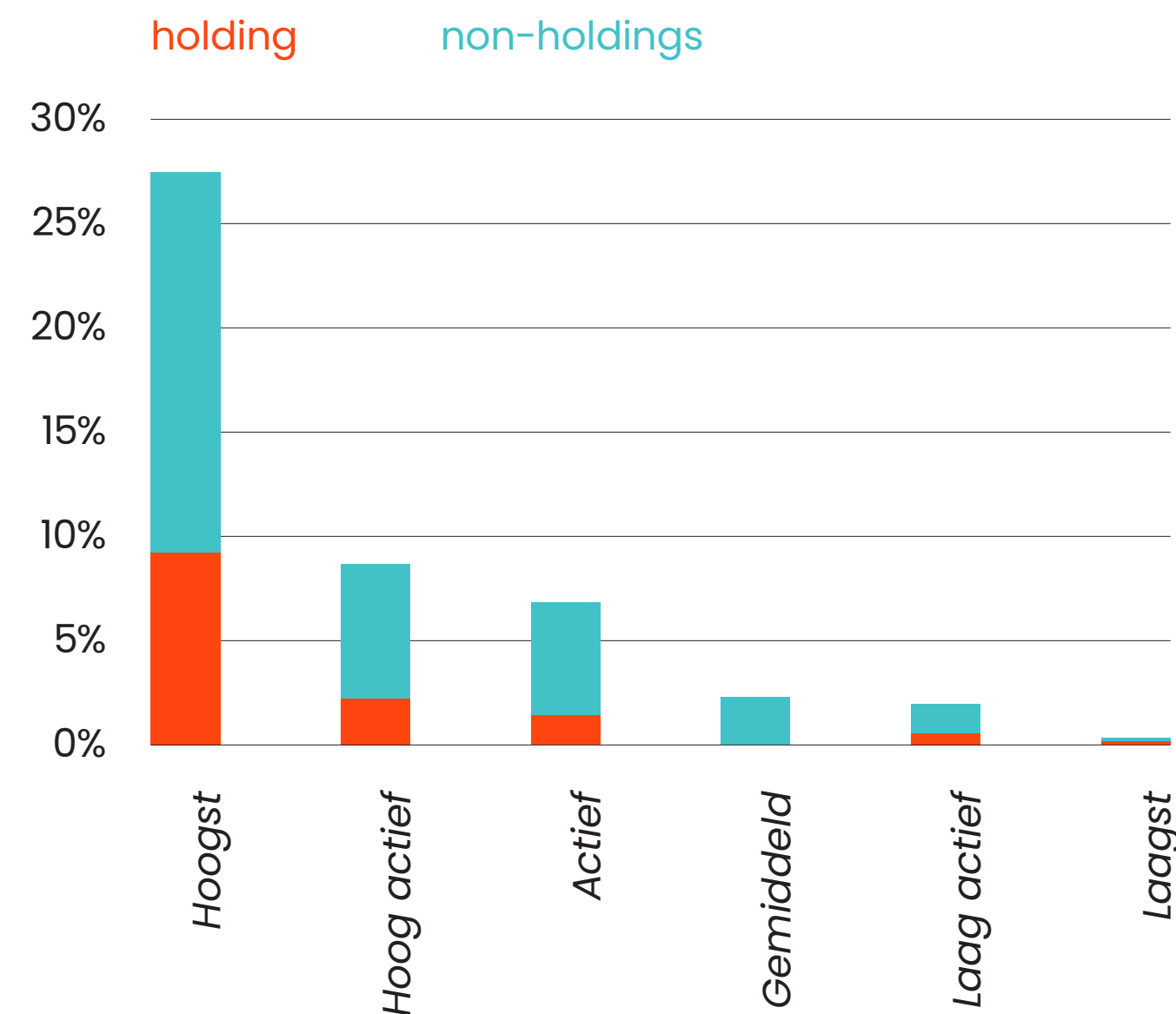
Algemene gegevens als sector en omvang beïnvloeden of een organisatie het wel of niet zwaar te verduren krijgt. Maar niet alle organisaties in die bepaalde sector en van die bepaalde omvang hoefden NOW aan te vragen, velen redden het ook op eigen kracht. Wat maakt het verschil? Dit hoofdstuk bestudeert de financiële positie van de NOW-ontvangers op 1 januari 2020, vlak voordat de onvoorziene coronacrisis losbarstte.

2.1 Mate van bedrijfsactiviteit

Bedrijven met NOW naar mate van activiteit (absoluut)

Bedrijven met NOW naar mate van activiteit (relatief)

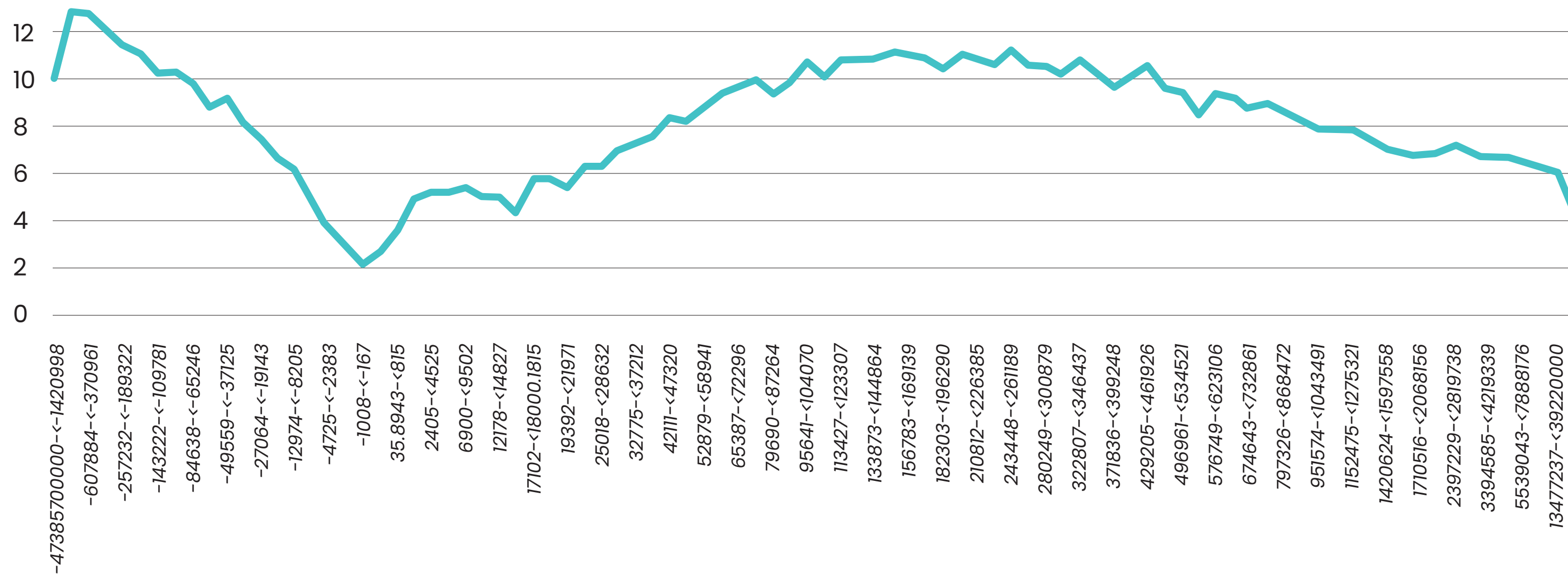

Dat een organisatie geregistreerd staat, zegt nog niks over hoe actief deze is. Het kan een spookbedrijf zijn, een lege huls. Er zijn diverse signalen die de mate van activiteit aangeven, bijvoorbeeld betalingsverkeer. Volgens deze en andere indicatoren deelt Altares Dun & Bradstreet organisaties in zes gradaties van activiteit in, waarbij onderscheid wordt gemaakt in holdings en non-holdings.

Verreweg de meeste organisaties (zo'n 77.000, ofwel 83% van het totaal) die NOW-steun ontvangen zijn gemiddeld of in enige, hoge of zelfs de hoogste mate actief. 17 procent is laag of vrijwel niet actief. Zit tussen dit laatste percentage wellicht een onevenredig groot aantal zombie-bedrijven die meeliften op de gratis overheidssteun, waarover media weleens speculeren? De cijfers wijzen op het tegenovergestelde. Zeker in verhouding tot het totaal aantal bedrijven dat laag of vrijwel niet actief is, bevinden zich er juist relatief weinig tussen de NOW-ontvangers. En er zijn juist relatief veel hoog en nog hoger actieve bedrijven die NOW-steun ontvangen.

2.2 Netto eigen vermogen

Bedrijven met NOW naar netto eigen vermogen

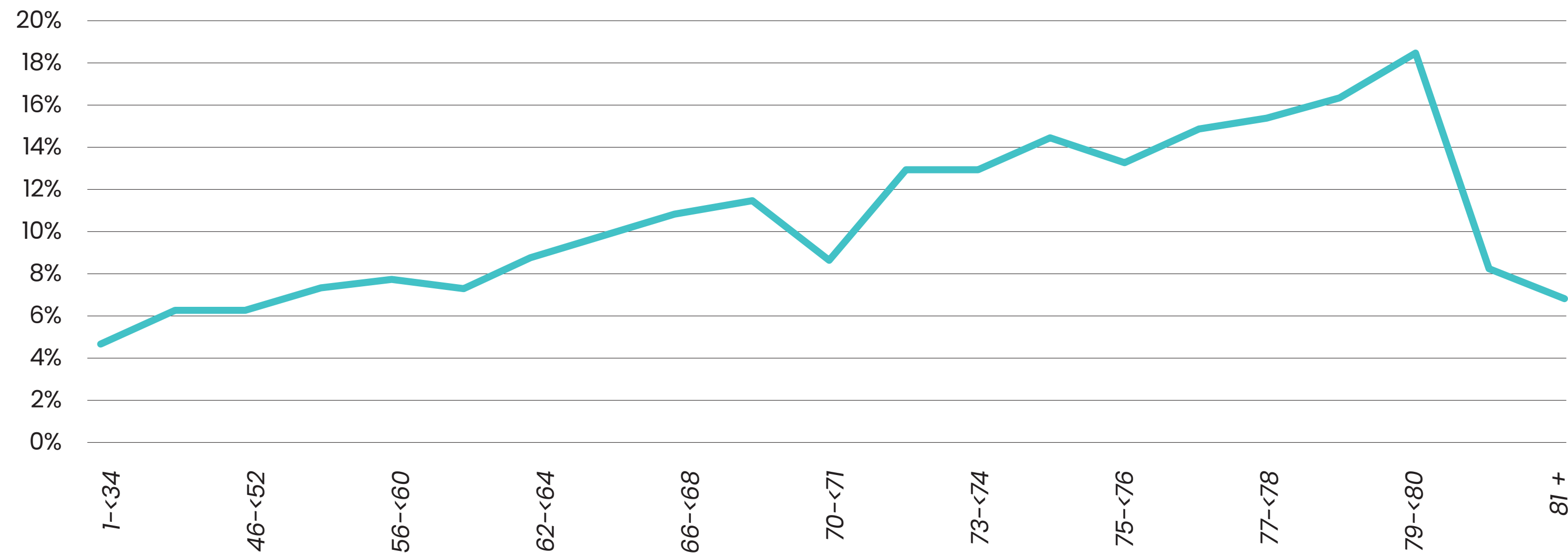

Vaak kun je met eigen vermogen tegenvallers opvangen, hoewel eigen vermogen technisch ook immateriële activa bevat zoals goodwill. Daarom bekijken we hier het netto eigen vermogen. Bedrijven met een beperkt netto eigen vermogen – het ‘kleinbedrijf’ uit het MKB – hebben ook beperkt NOW aangevraagd. Datzelfde geldt voor bedrijven die over een netto eigen vermogen van meer dan €500.000 beschikken. De bedrijven ertussen – het ‘middenbedrijf’ uit het MKB – hebben het vaakst steun aangevraagd. Het betreft circa 10 procent van alle Nederlandse bedrijven in die categorie.

Omgekeerd is er een sterker verband. Helemaal links in de grafiek staan de bedrijven met een negatief netto eigen vermogen, wat ontstaat wanneer schulden zich opstapelen. Wanneer dat het geval is, is er ook al snel NOW-steun benodigd. En hoe groter het negatieve eigen vermogen, hoe meer organisaties NOW nodig hebben.

2.3 Snelheid van betalen

Bedrijven met NOW naar snelheid van betalen (relatief)

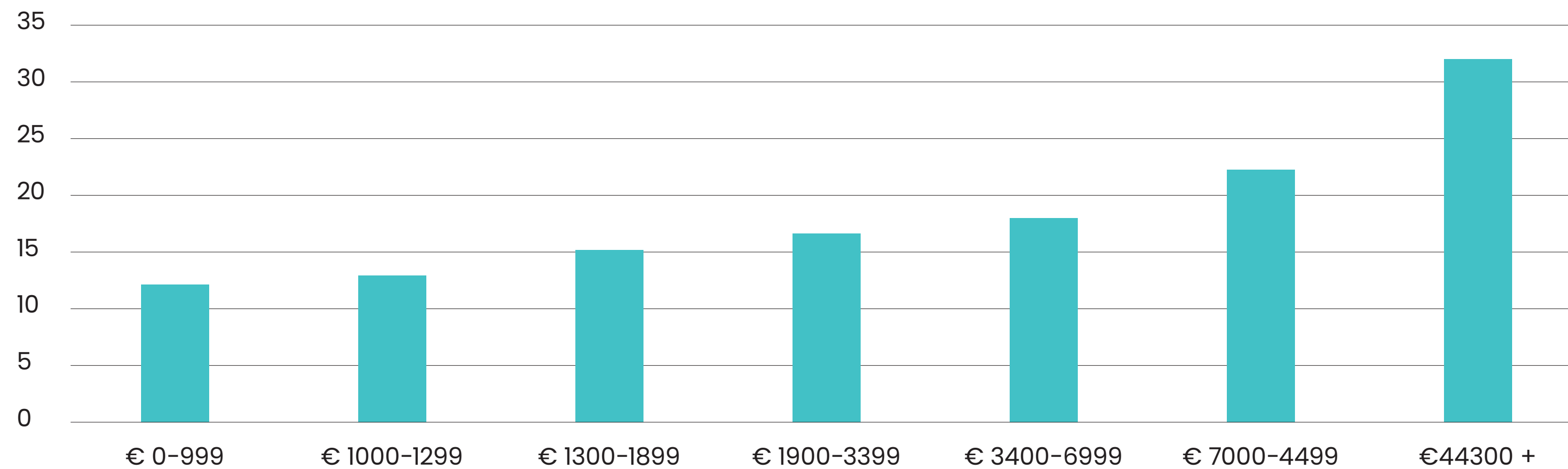

Wanneer een organisatie voor de corona-crisis de rekeningen al te laat voldeed, kan dat problemen met liquiditeit verraden. De Dun & Bradstreet Paydex – gebaseerd op talloze werkelijke betaalervaringen die organisaties dagelijks doorgeven – geeft aan hoelang het duurt voordat een organisatie aan zijn betalingsverplichtingen voldoet. Bij een score van 80 worden de betalingen stipt op tijd voldaan, bij 81 of hoger zelfs voor de betaaltermijn is verstreken. Hoe verder de score onder de 80 zakt, hoe meer dagen verstrijken nadat de betaaltermijn is gepasseerd. De grafiek geeft de Paydex van de 9 maanden voorafgaand aan 1 januari 2020.

Het zijn zowel de slechte als de goede betalende bedrijven die NOW ontvangen. De steun gaat vooral naar diegenen die netjes conform afspraak betaalden of slechts enkele dagen erna. Het is zeker niet zo dat trage betalende bedrijven vaker NOW ontvangen, eerder omgekeerd. Maar organisaties die over het algemeen snel betaalden – nog voor de betaaltermijn is verstreken – ontvangen minder vaak NOW.

2.4 Betrokken bij incasso

Totale bedrag aan incasso in 36 maanden voorafgaand aan 1-1-2020 van bedrijven die NOW ontvangen

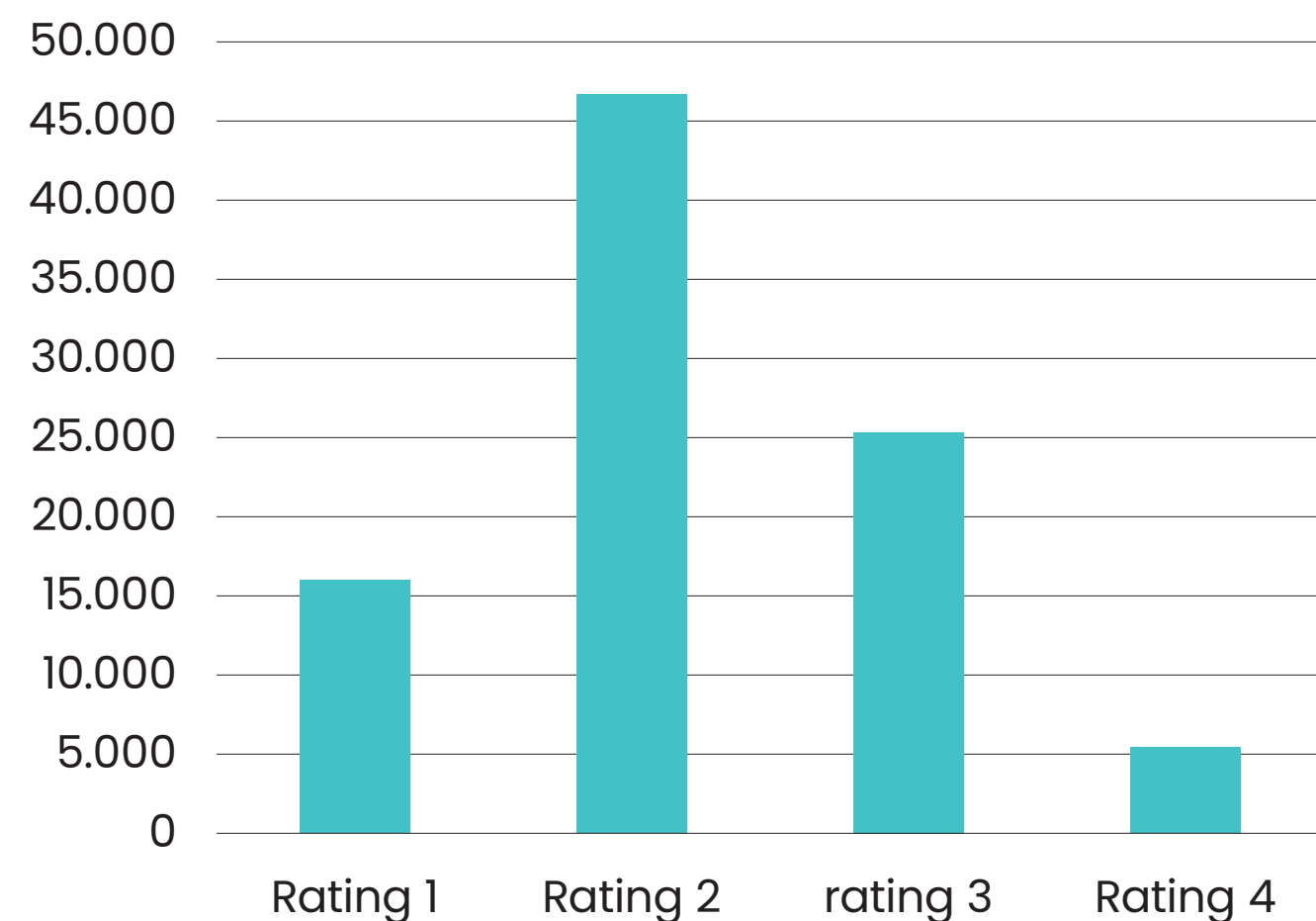

Bij ruim 88.000 organisaties – maar liefst 99% – die NOW ontvangen was geen sprake van een incasso-traject in de voorgaande 36 maanden. Bij zo'n 4.700 organisaties was dat wel het geval. Van deze organisaties geeft de grafiek de hoogte van het totale incassobedrag weer in de 36 maanden voorgaand aan 1 januari 2020. Dat toont een verband: hoe hoger het bedrag van de incasso, hoe vaker men NOW ontvangt. Van alle organisaties die in de 36 maanden voorafgaand aan 1 januari 2020 meer dan €44.000 aan incasso had openstaan, ontvangt nu 32 procent NOW.

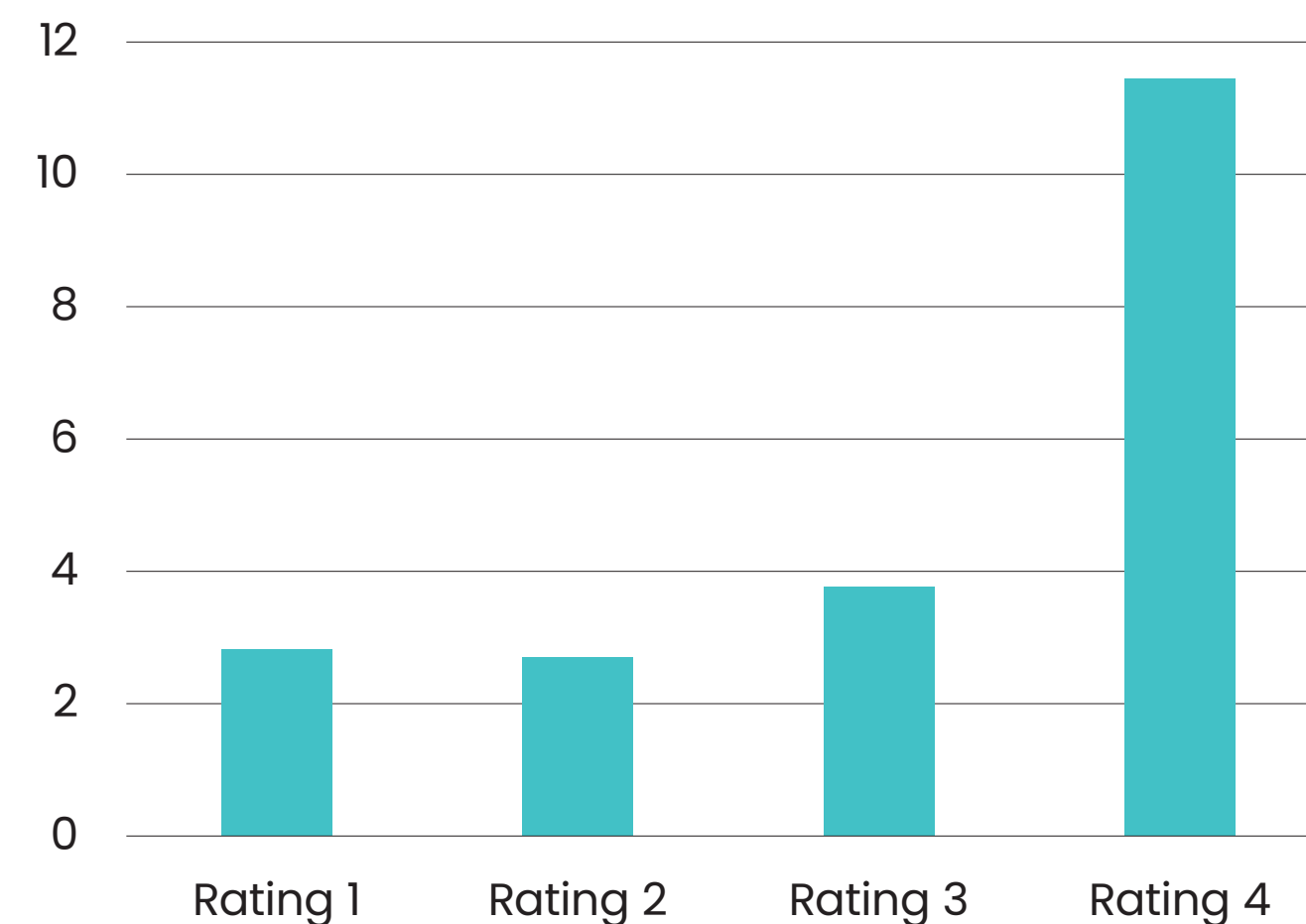
2.5

Dun & Bradstreet rating

Bedrijven met NOW naar D&B rating (absoluut)

Bedrijven met NOW naar D&B rating (relatief)

Al jaren geeft Altares Dun & Bradstreet alle bedrijven een rating van 1 tot en met 4 waarmee de financiële sterkte wordt aangeduid. Een score van 1 betekent minimaal financieel risico en een score van 4 geeft aan dat de kans op een faillissement reëel is. Deze rating wordt berekend met een complex algoritme, waarin allerlei variabelen worden meegerekend, onder meer het netto eigen vermogen, actueel betalingsgedrag en de financiële positie van moederbedrijven.

In absolute zin zijn verreweg de meeste organisaties die NOW-steun ontvangen financieel gezond. 17 procent van de NOW-ontvangers – 16.000 organisaties – had op 1 januari 2020 zelfs de hoogste rating en 50 procent had rating 2. Slechts circa 5.500 (6%) van alle 93.085 organisaties die NOW ontvangen heeft de laagste score: rating 4. Toch zijn het relatief gezien juist de organisaties die op 1 januari 2020 een slechte rating hadden – en dus financieel zwakker stonden – die zich uiteindelijk genoodzaakt zagen NOW-steun aan te vragen. 12 procent van alle organisaties met rating 4 ontvangt deze noodsteun.

Ongezonde groepsstructuur

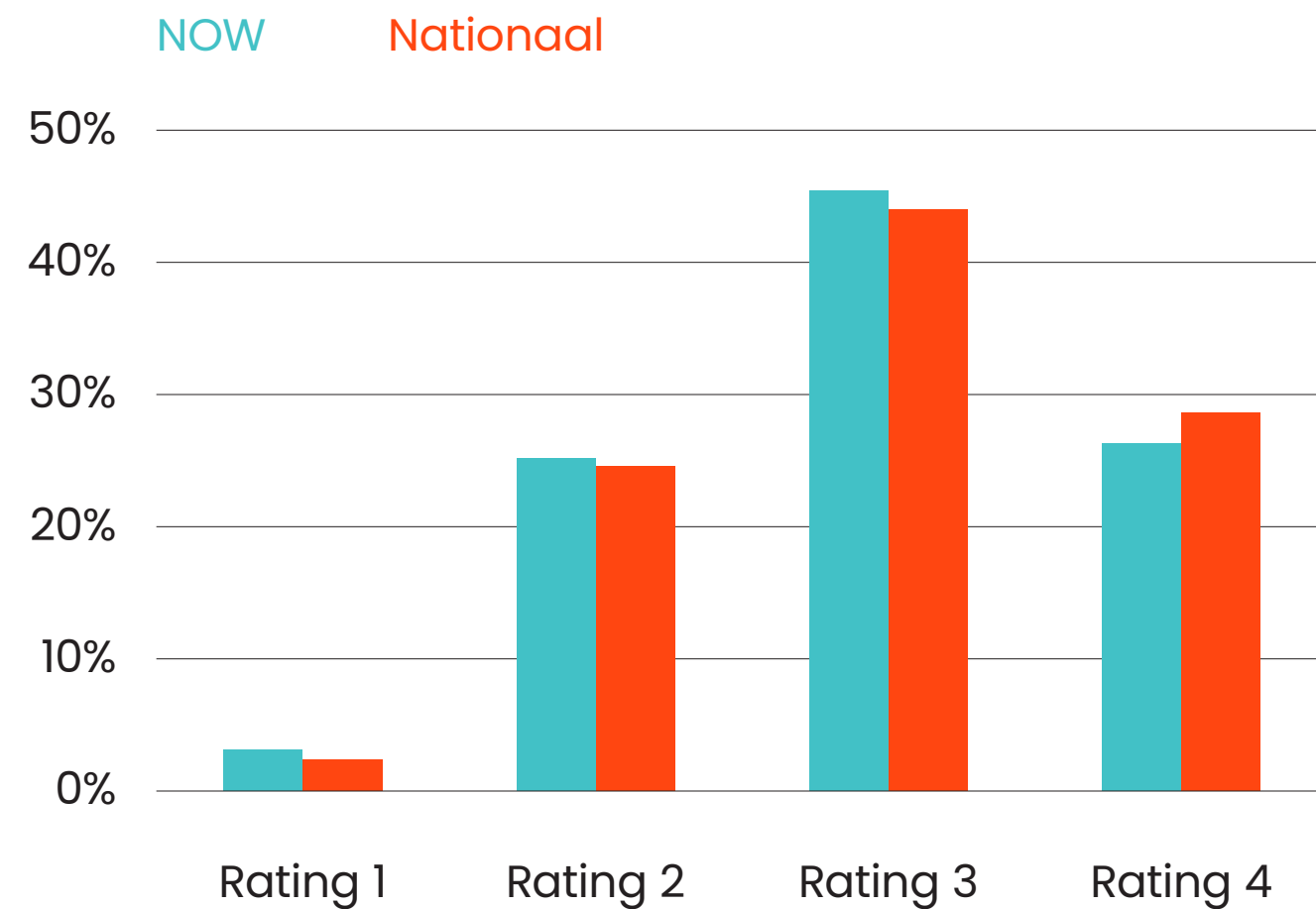
Kortom: wanneer de bovenliggende organisatie er financieel slecht voor staat, komen de dochterondernemingen snel in de problemen.

Er zijn organisaties die zelf hun financiële zaakjes op orde hebben en een rating 3, 2 of zelfs 1 scoren, maar hun moedermaatschappij niet. 722 van de 93.085 organisaties die NOW ontvangen zijn gelieerd aan een moedermaatschappij met een rating 4 – een ongezond perspectief. Dat klinkt als een klein aantal, maar er zijn in Nederland slechts 4.900 organisaties die aan dit criterium voldoen. 15 procent van hen zag zich genoodzaakt NOW aan te vragen. Zo zijn er ook 10 van de 93.085 organisaties die NOW ontvangen gelieerd aan een aansprakelijkheidsverstrekker – een werkmaatschappij uit de groepsstructuur die garant staat – met een rating 4. Dit betreft echter wel 10 procent van alle in Nederland gevestigde organisaties met dat criterium. Relatief veel.

2.6

Faillissementen

Faillissementen in 2020 van bedrijven met NOW versus landelijk

In 2020 gingen circa 3.100 van de 1,4 miljoen actieve organisaties failliet, dat betreft 0,22 procent. Dat is historisch laag, in 2019 waren er bijvoorbeeld nog 3.700 faillissementen. Sterker nog, in de afgelopen tien jaar zijn er niet zo weinig faillissementen geweest als nu. Dat is helemaal opmerkelijk als je bedenkt dat de economie afgelopen jaar een flinke knauw kreeg en het bruto nationaal product kelderde. Je zou dus juist een toename van faillissementen verwachten. Eerder berekenden wij al dat een aantal van rond de 11.000 faillissementen reëel zou zijn. Dat klinkt veel, maar betreft slechts 0,79 procent van alle actieve organisaties. Om deze redenen denken veel experts – onszelf inclusief – dat er nog flink wat organisaties op het randje van faillissement balanceren. Zouden dit de NOW-ontvangende organisaties kunnen zijn?

Van de 93.085 organisaties in onze database die in 2020 NOW ontvingen, zijn er zo'n 505 failliet gegaan. Dat is 0,54 procent, relatief meer dan het landelijk gemiddelde. Dat is ook niet gek, het zijn deze bedrijven waarvan de business

tegenvalt en de schulden zich opstapelen. Er is dus mogelijk wel een verband tussen het ontvangen van NOW en een faillissement, maar dit verklaart nog niet het absolute lage aantal faillissementen.

De grafiek plaatst de faillissementen in relatie tot de Dun & Bradstreet rating, waarbij je geen verschil ziet tussen NOW-ontvangende bedrijven en het landelijk gemiddelde. Dat is opvallend, juist omdat er buitenproportioneel veel bedrijven met rating 4 – en dus een hoog risico op faillissement – NOW hebben aangevraagd. Je zou hier dus juist een piek van faillissementen verwachten en die ontbreekt. Veel van deze organisaties overleven dankzij de overheidssteun tot de dag van vandaag.

Gaan deze organisaties straks allemaal omvallen wanneer de overheidssteun stopt? We verwachten geen tsunami, maar inderdaad wel een golf aan faillissementen. Toch denken we dat een hoop organisaties die nu NOW ontvangen het toch kunnen redden. Door de coulance van rechtbanken en de NOW-steun hebben ondernemers tijd gewonnen, die velen van hen ongetwijfeld hebben benut om hun verdienmodel aan te passen. Dat biedt nieuw perspectief. Zeker als Klaas Knot's pleidooi om coulant te zijn met de schuldenlast bijval krijgt.

Conclusie

De financiële steun die de Nederlandse overheid via de regelingen NOW1 en NOW2 biedt aan organisaties die door de onvoorziene coronacrisis zijn getroffen, lijkt precies op de goede plaats terecht te komen.

Gevestigde MKB-ers met een BV of VOF krijgen de hardste klappen te verduren, zowel in de horeca als groothandels, productiebedrijven, transporteurs en retailers. Grotere organisaties en organisaties in andere sectoren zijn beter in staat de klappen zelf op te vangen. Ook starters en jonge organisaties weten zich aardig te redden.

Verreweg de meeste organisaties die NOW-steun ontvangen waren op 1 januari 2020 financieel gezond. Ze betaalden marktconform en waren al zeker 36 maanden niet bij incassotrajecten betrokken. Stond men vlak voor de coronacrisis financieel toch al iets zwakker – bijvoorbeeld omdat er net was geïnvesteerd – dan is de kans wel groter dat ze door de onvoorziene slechte markt NOW moesten aanvragen. Dit betreft echter geen grote aantallen.

Er zijn in 2020 opmerkelijk minder bedrijven failliet gegaan dan voorgaande jaren. Het is echter niet zo dat NOW allerlei ‘zombiebedrijven’ nodeloos in leven houdt. Onder de bedrijven die NOW ontvangen bevinden zich namelijk opmerkelijk weinig organisaties met een lage tot zeer lage waargenomen bedrijfsactiviteit. Het zijn juist vooral de hardwerkende organisaties die voorafgaand aan de coronacrisis financieel gezond waren die nu NOW ontvangen.

Wel is het zo dat veel organisaties die eigenlijk failliet zouden moeten gaan, met de overheidssteun vooralsnog kunnen overleven. Zij zijn nu in de unieke gelegenheid om hun verdienmodel aan te passen en het dreigende faillissement eventueel af te wenden. Wanneer de steunmaatregelen straks wegvallen, zal hun succes moeten blijken. We verwachten dat een groot deel van NOW-ontvangers – ondernemers die de Nederlandse economie al jaren kleur geven – het moeilijk gaat krijgen. Sommigen zullen alsnog bankroet gaan. Toch denken we dat er ook een hoop organisaties zijn die het weleens kunnen gaan redden. Laten we het hopen. We verwachten dan ook geen tsunami aan faillissementen zoals eerder voorspeld, maar eerder een kleine golf.

Meer lezen?

Eerder gaf Joris al [dit interview](#) over de huidige economische situatie en zijn voorspellingen voor de nabije toekomst.

Over het onderzoek

De bedrijven die Nederlandse overheidssteun hebben ontvangen zijn bij naam bekend. 137.155 bedrijven hebben bij het eerste pakket aan steunmaatregelen (NOW1) financiële hulp ontvangen, en 63.629 bedrijven bij de tweede ronde (NOW2). De overheid verstrekt de naam en de vestigingsplaats van deze 200.784 organisaties, meer informatie deelt ze niet. Dat was de input voor onze analisten.

Die lange lijst hebben we naast onze rijk gevulde database gehouden, en gekeken welke bedrijven met zekerheid overeenkwamen. Er vielen bedrijven af die dubbel in de database stonden, omdat ze zowel NOW1 als NOW2 hebben ontvangen. Er vielen bedrijven af waarvan we niet met zekerheid een overeenkomst konden vaststellen met onze database, bijvoorbeeld bij een bedrijf als 'Jansens' uit Amsterdam. En er vielen bedrijven af die niet op 1 januari 2020 in onze database voorkwamen, bijvoorbeeld omdat ze daarna pas zijn gestart.

Zo bleven er 93.085 bedrijven over die overheidssteun hebben ontvangen én waarvan we financiële data bezitten gedateerd op 1 januari 2020. We kiezen bewust die datum, omdat de uitbraak van COVID-19 toen nog geen invloed had op de financiële positie van individuele organisaties. Deze data leren ons hoe de organisaties die uiteindelijk NOW-steun ontvingen, hun zaakjes voor elkaar hadden nog voordat de onvoorziene crisis losbarstte.

Over Altares Dun & Bradstreet

Altares Dun & Bradstreet is in de Benelux marktleider in het verzamelen, verwerken en leveren van zakelijke bedrijfsgegevens. Als bedrijfsdataspecialist en partner van het wereldwijde netwerk van Dun & Bradstreet (NYSE:DNB) bieden zij hun klanten toegang tot data van meer dan 400 miljoen bedrijven in 220 landen. De Data Cloud-oplossingen van Altares Dun & Bradstreet leveren inzichten die klanten in staat stellen om risico's te beperken, hun omzet te verhogen, kosten te verlagen en zo hun bedrijfsprestaties te verbeteren.

Smart insights to shape your future

Rotterdam office

Otto Reuchlinweg 1032
3072 MD Rotterdam
The Netherlands
+31 (0)10 710 95 60

www.altares.nl

Brussels office

Keizer Karellaan 576
1082 Brussels
Belgium
+32 (0)2 481 83 00

www.altares.be

www.altares.lu

Paris (Colombes) office

58 Avenue Jean Jaurès
92700 Colombes
France
+33 (0)825 805 802

www.altares.com

Part of Dun & Bradstreet's
Worldwide Network

Bij deze ondernemers komt de NOW- steun terecht

April 2021 • onderzoek

Part of Dun & Bradstreet's
Worldwide Network

Bij deze
ondernemers
komt de NOW-
steun terecht

April 2021 • onderzoek